

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк1/30

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

22 грудня 2023 р., протокол № 11

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

**ПРОГРАМА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ЇЇ ВИКОНАННЯ**

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «доктор філософії»
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-наукова програма «Економіка»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
15 грудня 2023 р., протокол № 1
Завідувач кафедри

 Світлана СВІРКО

Гарант освітньо-наукової програми

 Юлія МОРОЗ

Розробники: д.е.н., д.н.д.у., проф., завідувач кафедри національної безпеки,
публічного управління та адміністрування Світлана СВІРКО,
д.е.н., проф., гарант ОНП «Економіка» Юлія МОРОЗ

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк2/30</i>

Програма науково-педагогічної практики та методичні вказівки до її виконання для підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня доктор філософії з галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка». Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2023. 28 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк3/30

ЗМІСТ

1. Загальні положення науково-педагогічної практики.....	5
2. Мета і завдання науково-педагогічної практики	6
3. Бази практики та порядок їх вибору	8
4. Зміст та складові науково-педагогічної практики	4
5. Керівництво практикою	12
6. Структура та оформлення звіту з науково-педагогічної практики	14
7. Методи навчання	15
8. Методи поточного та підсумкового контролю практичної підготовки	15
9. Критерії оцінювання	16
10. Рекомендовані навчально-методичні видання	17
Додатки	20

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк4/30

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-науковий ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна, заочна вечірня форми навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність: 051 «Економіка»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		2
Загальна кількість годин – 180		Семестр
		4
	Освітньо-науковий ступінь: «Доктор філософії»	Вид контролю: диференційований залік

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк5/30

1. Загальні положення науково-педагогічної практики

Науково-педагогічна практика – важливий етап процесу практичної підготовки майбутніх докторів філософії. Вона є одним із обов’язкових компонентів освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії. Загальний обсяг практики становить 180 годин (6 кредитів ЄКТС).

Головним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системності, безперервності, послідовності навчання здобувачів, є програма науково-педагогічної практики. Основна мета програми полягає у чіткому плануванні та регламентуванні діяльності здобувачів і керівників під час практики та окреслення її головних результатів. Програма науково-педагогічної практики передбачає планове, поетапне набуття здобувачами практичних професійних навичок наукової діяльності і застосування набутих теоретичних знань у реальних умовах.

Програма науково-педагогічної практики та методичні вказівки до її виконання для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії спеціальності 051 «Економіка» складені відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556-VII, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 26, Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Державного університету «Житомирська політехніка», Стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.05.2022 р. № 424), Освітньо-наукової програми «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Архб/30

поведінкові науки».

Основна мета програми полягає у чіткому плануванні та регламентуванні діяльності здобувачів і керівників під час практики та окреслення її головних результатів. Програма науково-педагогічної практики передбачає планове, поетапне набуття здобувачами практичних професійних навичок наукової діяльності і застосування набутих теоретичних знань у реальних умовах.

Практика відіграє системоутворюючу роль серед усіх форм освітньо-наукової діяльності здобувача вищої освіти освітнього ступеня доктор філософії, дозволяє засвоїти, виявити та передати одержані знання з методики навчання фінансових дисциплін за профілем підготовки, а також збагатити і відкоригувати їх. Практика здобувачів наукового ступеня доктора філософії передбачає безперервність та послідовність її проведення для формування достатнього рівня практичних компетентностей відповідно до запланованих результатів підготовки.

2. Мета і завдання науково-педагогічної практики

Метою науково-педагогічної практики є набуття здобувачами навичок та досвіду навчальної та науково-методичної діяльності, формування та розвиток професійних компетентностей щодо здійснення науково-педагогічної діяльності, закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих в процесі вивчення циклу дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, а також набуття досвіду самостійної наукової роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових і інформаційних джерел та готовності до викладацької діяльності у закладах вищої освіти.

Основними завданнями науково-педагогічної практики є:

– закріплення і поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання в аспірантурі;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк7/30

- набуття досвіду проведення всіх форм організації освітнього процесу і видів навчальних занять у закладах вищої освіти;
- поглиблення та застосування фахових знань у розв’язанні конкретних педагогічних завдань практики;
- інтеграції науково-дослідної та педагогічної діяльності практикантів;
- отримання уявлень про діяльність кафедри у період проходження практики;
- впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес;
- стимулювання самовдосконалення майбутніх фахівців.

Науково-педагогічна практика повинна відповідати напряму наукових досліджень здобувача доктора філософії. Під час науково-педагогічної практики надається можливість використати нові методи та отримати необхідні результати досліджень, що їх проводить здобувач при написанні дисертаційної роботи

Процес проходження науково-педагогічної практики скерований на формування у аспірантів *загальних та спеціальних компетентностей*:

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 08. Здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп’ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк8/30

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти

За результатами проходження науково-педагогічної практики здобувачі вищої освіти набувають наступні *програмні результати навчання*:

РН 06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відобразити результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН 07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

РН 08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

3. Бази практики та порядок їх вибору

База практичної підготовки повинна забезпечувати виконання програми практики для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Базою для проходження науково-педагогічної практики здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем доктор філософії за спеціальністю 051 «Економіка» є кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування. Крім того, здобувачі вищої освіти можуть самостійно обирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для її проходження (п. 2.3. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Державного університету

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк9/30

«Житомирська політехніка»).

Побажання здобувача повинно бути обґрунтовано заявою на ім'я керівника навчального закладу, до якої додається угода з відповідною установою зі згодою прийняти дану особу для проходження науково-педагогічної практики.

Зміна бази практики можлива лише з поважних причин і лише до подання проекту наказу про проходження практики. Рішення про можливість зміни бази практики приймає керівник навчального закладу за згоди наукового керівника здобувача доктора філософії. Самостійно змінювати місце практики здобувач не має права. У разі самостійної зміни місця практики, нез'явлення до місця практики без поважних причин вважають, що здобувач не виконав навчального навантаження і може бути відрахований з навчання за програмою доктора філософії. Конкретний час проведення практики визначається навчальним планом.

4. Зміст та складові науково-педагогічної практики

Програма науково-педагогічної практики здобувачів доктора філософії складається з наступних частин:

- формування індивідуального плану проходження науково-педагогічної практики;
- виконання наукової складової науково-педагогічної практики, що передбачає проведення наукових досліджень, написання наукових статей, тез доповідей до науково-практичних конференцій, участь у семінарах, круглих столах, тощо за темою дослідження;
- виконання педагогічної складової науково-педагогічної практики, що передбачає вивчення роботи закладу вищої освіти, методики організації освітнього процесу та розробку лекційного або практичного заняття з використанням сучасних інформаційних технологій;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк10/30

– оформлення звіту про проходження науково-педагогічної практики і його захист.

Наукова складова практики – підготовка аспіранта як майбутнього науковця-дослідника до проведення дисертаційного дослідження.

Науково-дослідна складова практики передбачає участь аспірантів у різних видах наукової, науково-педагогічної або організаційної роботи кафедр, до яких вони прикріплені. Аспіранти знайомляться з:

- тематикою наукових досліджень кафедр і відділів;
- тематикою дисертацій (доктора філософії; доктора наук);
- процесом підготовки до видання збірників наукових праць;
- вивчають інформаційні ресурси наукових бібліотек з метою їх використання під час написання дисертаційних робіт та подальшої наукової діяльності:
- опрацьовують результати дослідження науково-дослідної роботи кафедри, проводять їх аналіз;
- здійснюють підготовку наукової статті (або тези) за темою дисертаційного дослідження;
- готують доповіді і виступи на методичних семінарах, симпозіумах, наукових конференціях тощо.

Викладацька складова практики – підготовка аспіранта до викладання базових, професійно-орієнтованих дисциплін зі спеціальності та засвоєння особливостей методик їх викладання у закладі освіти.

За цим напрямом аспіранти знайомляться з: нормативними документами, які регламентують організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти; структурою та системою організації діяльності освітнього закладу та кафедри, до якої вони прикріплені; системою навчально-виховної роботи кафедри; особливостями методичної, наукової та організаційної роботи викладачів кафедри;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк11/30

студентською аудиторією, з якою вони можуть проводити навчальні заняття; заняттями викладачів шляхом їх відвідування.

Крім того, здійснюється підготовка планів-конспектів навчальних занять та їх методичного забезпечення. На цьому етапі аспіранти самостійно беруть участь в одній з форм методичної роботи викладача (науково-практичні конференції, педагогічні читання, організації методичних виставок тощо).

Програма науково-педагогічної практики конкретизується і доповнюється для кожного аспіранта та оформлюється у вигляді індивідуального плану. Види можливих робіт при проходженні науково-педагогічної практики наведені в таблиці.

Види можливих робіт при проходженні науково-педагогічної практики

№ з/п	Вид робіт
1	Ознайомлення з нормативними документами, які регламентують організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти
2	Ознайомлення із структурою та системою організації діяльності освітнього закладу та кафедри
3	Вивчення системи навчально-виховної роботи кафедри
4	Ознайомлення з особливостями методичної, наукової та організаційної роботи викладачів кафедри
5	Стажування (відвідування практичних та лекційних занять, перевірка самостійних робіт, виконання завдань викладача щодо підготовки до пари)
6	Підготовка методичних вказівок, збірників завдань під керівництвом викладача
7	Допомога в перевірці самостійних робіт
8	Допомога в перевірці модульних контрольних робіт
9	Участь в проведенні практичного заняття (проведення заняття)
10	Вивчення інформаційних ресурсів наукових бібліотек з метою їх використання під час написання дисертаційних робіт та подальшої наукової діяльності Опрацювання результатів дослідження науково-дослідної роботи кафедри
11	Публікація наукової статті у фаховому виданні
12	Написання тез
13	Допомога в проведенні конференцій, засіданнях вчених рад, методичних семінарах
14	Редагування текстів
15	Участь в захисті курсових робіт, практик тощо
16	Виступи на конференціях

Індивідуальний план практики формується у формі таблиці (додаток А).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк12/30</i>

Процес підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії є цілісною системою і практика відіграє в ній системоутворюючу роль. Це зумовлює необхідність забезпечення комплексної особливої інтегральної цілісності процесу практики.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк13/30

5. Керівництво практикою

Науково-педагогічна практика проводиться по закінченню вивчення основних фахових дисциплін, що створює умови для виконання аспірантами в період практики конкретних завдань, безпосередньо пов'язаних із теоретичними курсами.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснюють завідувач аспірантури та проректор з наукової роботи університету.

Науково-методичне керівництво здійснюють гарант освітньо-наукової програми та завідувач кафедри, за якою закріплений аспірант.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється керівником науково-педагогічної практики, яким, як правило, є науковий керівник здобувача:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів: інструктаж про порядок проходження практики, надання аспірантам-практикантам необхідних документів;

- повідомляє аспірантів про систему звітності з практики, зокрема подання письмового звіту, оформлення методичних розробок, підготовки статті, тез, доповіді, повідомлення, виступу тощо;

- допомагає аспірантам скласти індивідуальний план на весь період практики, конкретизувати відповідно до програми практики зміст занять;

- забезпечує проведення аспірантами занять, консультує практикантів під час підготовки до лекційних та практичних занять, перевіряє і затверджує їх плани-конспекти, відвідує заняття, що проводять аспіранти, аналізує й оцінює їх, контролює виконання індивідуальних планів роботи практикантів;

- надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;

- надання допомоги здобувачу у виборі теми наукових досліджень;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк14/30

– надання консультації щодо проведення здобувачем ретельного та всебічного вивчення літературних джерел;

Керівник практики має право вимагати від практикантів:

- дотримання вимог програми;
- інформацію про хід виконання запланованих заходів;
- дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку.

Здобувач освітнього ступеня доктора філософії при проходженні практики має право:

- перед початком практики ознайомитися з програмою практики;
- з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до керівника практики, гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, завідувача аспірантури;

- вносити пропозиції з удосконалення організації практики;
- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів.

Здобувач освітнього ступеня доктора філософії зобов'язаний:

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, та рекомендації керівників;
- бути присутнім на всіх організаційно-методичних заходах кафедри;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- подати письмовий звіт з практики.

Здобувач освітнього ступеня доктора філософії підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку Університету, розпорядженням адміністрації та керівників практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

Здобувач освітнього ступеня доктора філософії відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк15/30

виконав індивідуальний план. Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених закладом вищої освіти. Аспірант повинен протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію по практиці.

Для забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в програмах практики, які передбачають її проведення на базах закладів-партнерів (за укладеними договорами), визначається узгоджений із закладом партнером алгоритм її проведення, терміни і зміст, який відповідає програмам підготовки та академічної мобільності аспірантів.

6. Структура та оформлення звіту з науково-педагогічної практики

Основним документом, що свідчить про виконання здобувачем програми науково-педагогічної практики є письмовий звіт. Зміст звіту повинен розкривати знання і уміння здобувача, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики. Звіт складається індивідуально кожним здобувачем.

Звіт з науково-педагогічної практики містить:

- індивідуальний план проходження практики;
- витяг з протоколу засідання кафедри про затвердження звіту;
- конспект лекцій, що підготував практикант;
- методичні розробки відповідних семінарських (практичних) занять;
- рукопис статті або тези за темою дисертаційного дослідження.

Звіт практики, щоденник практики та протокол засідання кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування про затвердження звіту подаються здобувачем вищої освіти до відділу аспірантури, зберігаються в особовій справі аспіранта і розглядаються під час атестації.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк16/30

Звіт повинен складатись зі вступу, основної частини, списку використаних джерел та додатків.

Основна частина містить 2 розділи:

I – матеріали наукового дослідження з теми дисертації (наукова складова науково-педагогічної практики).

II – розроблене аспірантом навчально-методичне забезпечення обраної навчальної дисципліни, яка викладається на кафедрі (педагогічна складова).

Захист звіту з науково-педагогічної практики відбувається перед членами комісії. За підсумками атестації виставляється диференційована оцінка.

7. Методи навчання

Методи аналізу та рефлексії: кейс-метод (нормативні документи, навчально-методична документація, робочі програми, силабуси), бенчмаркінг, рефлексія.

Методи моделювання: розробка структури навчального заняття, сценарію позанавчального заходу.

Методи мотивації: особистий приклад досвідчених викладачів (відвідування навчальних занять).

Методи навчання через досвід: організація і проведення навчальних занять.

Методи під час самостійної роботи: дослідницький метод, метод моделювання; частково-пошукові методи; метод навчальних проектів, метод порівняння і аналогії.

8. Методи поточного та підсумкового контролю практичної підготовки

Поточний контроль здійснюється керівником практики протягом проходження аспірантами науково-педагогічної практики шляхом оцінки їх

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк17/30

систематичної роботи, залікових навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється в кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної науково-педагогічної діяльності практиканта протягом конкретного періоду у вигляді *захисту звіту з практики*.

Загальна форма звітності з практичної підготовки здобувача – це подання та захист письмового звіту з практики. Оцінка з практики вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і до індивідуального плану аспіранта.

9. Критерії оцінювання

Оцінювання звіту з науково-педагогічної практики здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	За 100-бальною шкалою	Критерії оцінювання
A	Відмінно	90-100	Здобувач повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам, під час захисту аргументовано набув необхідних знань і вмінь, набутих під час практики
B	Добре	82-89	Здобувач повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам, захист звіту дозволяє виявити наявність необхідних практичних вмінь, передбачених програмою практики
C		74-81	Здобувач повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам, але має незначні недоліки, захист звіту дозволяє виявити наявність необхідних практичних вмінь, передбачених програмою практики, виявлені при цьому незначні недоліки здобувач виправляє сам
D	Задовільно	64-73	Здобувач повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам, але має недоліки за структурою та змістом, основні положення недостатньо обґрунтовані, захист звіту виявляє недоліки, які здобувач виправляє за допомогою керівника
E		60-63	Здобувач повністю виконав програму практики, звіт має недоліки за структурою, та змістом, основні положення недостатньо обґрунтовані, захист звіту не дозволяє в повній мірі виявити практичні навички, передбачені програмою практики
FX	Незадовільно	35-59	Здобувач виконав 50% програми практики, звіт відповідає вимогам, але має значні неточності за структурою та змістом, захист звіту показує, що здобувач не набув достатніх практичних навичок, передбачених програмою практики
F		0-34	Здобувач виконав менше 50% програми практики і представив звіт незадовільного змісту і якості оформлення, захист звіту показує відсутність практичних навичок, передбачених програмою практики

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк18/30

Складовою загальної суми балів захисту звіту про науково-педагогічну практику є: 1) сума балів за зміст звіту про практику окремо за кожним структурним розділом програми практики; 2) бали безпосередньо за оформлення та захист звіту про практику.

Шкала балів для обрахунку підсумкової оцінки за науково-педагогічну практику

№ з/п	Елемент практики	Максимальна кількість балів
1	Наукова складова (аналіз наукових досліджень по темі, наукова стаття, тези конференції)	40
2	Педагогічна складова (розробка лекційного та практичного заняття)	30
3	Оформлення звіту з практики	10
4	Захист звіту з практики	20
Загальна сума балів		100

10. Рекомендовані навчально-методичні видання

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №о 1556-VII.
2. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОН України від 16 липня 2018 р. № 776.
3. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.
4. Аспірант України. URL: <http://mi/intranet/aspirant.com.ua/3>.
5. Болонська декларація. URL: <https://www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/>.
6. Інноватика у викладанні. URL: <https://academiq.org.ua/resursy/innovatykau-vykladanni/>
7. Як створити силабус: три корисні ресурси. URL: <http://gohigher.org/yak-stvoriti-silabus-resursisho-dopomozhut-efektivnoorganizuvati-robotu>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк19/30

8. Методи навчання та їх класифікація. Сайт «Osvita.Ua». URL: <http://osvita.ua/school/theory/780>

9. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник. / Л.Г. Кайдалова, І.С. Сабатовська-Фролкіна, Н.В. Альохіна, Н.В. Шварп. Х.: НФаУ, 2019. 248 с.

10. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1488/1/Особливості,%20пробл ем%20та%20шляхи%20активізації%20самостійної%20роботи%20студентів.pdf>

11. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт. URL: <http://mon.gov.ua>

12. Державний університет «Житомирська політехніка». Офіційний сайт. URL: <https://ztu.edu.ua/>

13. Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <https://learn.ztu.edu.ua/>

14. Стандарти і рекомендації забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. URL: <https://bit.ly/3rDdL8G>

15. Положення про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка». URL: <https://docs.ztu.edu.ua/mdocsposts/polozhennya-proorganizatsiyu-osvitnogo-protsesu-u-zhdtu/>

16. Положення про оцінювання знань студентів в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу (Наказ №19/од від 31.05.2019 року) URL: <http://surl.li/fbkfw>

17. Положення про порядок навчання студентів Державного університету «Житомирська політехніка» за індивідуальним графіком (Наказ №19/од від 31.05.2019 року). URL: <http://surl.li/fbkge>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк20/30

18. Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Державному університеті «Житомирська політехніка» (Наказ №19/од від 31.05.2019 року). URL: <http://surl.li/eogzk>

19. Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук у Державному університеті «Житомирська політехніка» (Наказ №161/од від 13.05.2022 року). URL: <http://surl.li/fbkgk>

20. Ростовський В.С. Основи наукових досліджень і технічної творчості: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.С. Ростовський, Н.В. Дібрівська; К.: Центр учбової літератури, 2009. 96 с.

23. Головенкін, В. П. Педагогіка вищої школи: підручник; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/29032>

28. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Х.: «Стильна типографія», 2019. 267 с.

29. Організація та проведення занять із застосуванням інноваційних методів. Навч. посібник / Укладачі: Волянський П.Б., Євсюков О.П., Михайлов В.М., Терент'єва А.В., Шихненко К.І. К.: ІДУЦЗ, 2019. 131 с. URL: http://lib.idundcz.dsns.gov.ua/weblib/books/Terentyeva%20A_V_/prakpornovtex.pdf

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк21/30

ДОДАТКИ

Додаток А

Індивідуальний план науково-педагогічної практики

№ з/п	Зміст завдань	Термін виконання	Фактичне виконання	Підпис керівника

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк22/30

Додаток Б

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний університет “Житомирська політехніка”

Факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин

Кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

ЗВІТ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти

(прізвище, ім'я по батькові)

Місце практики кафедра національної безпеки,

публічного управління та адміністрування

Термін проходження практики _____

Відповідальний за практику: д.е.н., д.н.держ.упр., проф. СВІРКО Світлана

Житомир

2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк23/30

Додаток В

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України 29 березня
2012 року № 384 (у редакції наказу
Міністерства освіти і науки України від
05 червня 2013 року № 683)

Форма № Н-6.03

Державний університет «Житомирська політехніка»

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____

(вид і назва практики)

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет _____

Кафедра _____

напрямок підготовки _____

спеціальність _____

_____

(назва)

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк24/30

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка підприємства, організації, установи „____”
_____ 20__ року

_____
(підпис)

_____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка підприємства, організації, установи
„____” _____ 20__ року

_____
(підпис)

_____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк25/30

Календарний графік проходження науково-педагогічної практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики						Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Керівники практики: від вищого навчального закладу _____

_____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк29/30</i>

« _____ » _____ 20 __ року
Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Відгук керівника від вищого навчального закладу про проходження практики

Дата складання заліку “ _____ ” _____ 20 __ року

Оцінка: за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)

Керівник практики від вищого навчального закладу _____

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-07.02/ 051.00.1/ДФ/ ОК11-2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк30/30</i>

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)